

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№11

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

*Elektron nashr. 50 sahifa.
2025-yil, noyabr*

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

BANK AKTIVLARI VA PASSIVLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	34
Safarov Sanjar Ravshan o'g'li	
O'ZBEKISTONNING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH STRATEGIYALARI.....	38
Madraximova Irodaxon Sherzodbek qizi	
HUDUDiy XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYA MODELII	43
Maxmudova Nozimaxon Baxriddinxonovna	

HUDUDIIY XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYA MODELII

Maxmudova Nozimaxon Baxriddinxonovna

Namangan davlat texnika universiteti tadqiqotchisi,
Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD

presentutor@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada Namangan viloyati misolida hududiy xizmat ko'rsatish korxonalarida menejment samaradorligini oshirishda raqamli transformatsiya jarayonining iqtisodiy mexanizmlari tahlil qilinadi. So'nggi yillarda xizmatlar sektori mintaqaviy yalpi ichki mahsulotda yetakchi o'ringa chiqib, raqamli texnologiyalarni joriy etish korxonalarning boshqaruv tizimini tubdan o'zgartirmoqda. Tadqiqotda menejment samaradorligini oshirishning asosiy omillari sifatida raqamli platformalar, ma'lumotlar tahlili (data analytics), sun'iy intellekt asosidagi qaror qabul qilish tizimlari va mijozlar bilan o'zaro aloqalarning avtomatlashtirilgan shakllari ko'rib chiqiladi. Namangan viloyati tumanlarida faoliyat yuritayotgan xizmat ko'rsatish korxonalari misolida raqamli transformatsiya natijasida ishlab chiqarish xarajatlarning kamayishi, xizmat sifati va tezkorligi oshishi, resurslardan foydalanish samaradorligining kuchayishi empirik ma'lumotlar asosida isbotlanadi. Tadqiqot yakunida raqamli menejment modelining konseptual asoslari ishlab chiqilib, mintaqaviy xizmatlar sohasida raqamli iqtisodiyot sharoitida innovatsion rivojlanishning yangi yo'nalishlari belgilab beriladi.

Kalit so'zlar: hududiy xizmat ko'rsatish, menejment samaradorligi, raqamli transformatsiya, raqamli iqtisodiyot, Namangan viloyati, innovatsion rivojlanish, boshqaruv tizimi, sun'iy intellekt, data analytics, raqamli platforma, avtomatlashtirilgan tizim, xizmat sifati, resurslardan samarali foydalanish.

Abstract. This article analyzes the economic mechanisms of the digital transformation process in improving management efficiency in regional service enterprises using the example of the Namangan region. In recent years, the service sector has taken a leading position in the regional GDP, and the introduction of digital technologies is fundamentally changing the management system of enterprises. The study considers digital platforms, data analytics, decision-making systems based on artificial intelligence, and automated forms of interaction with customers as the main factors for improving management efficiency. Using the example of service enterprises operating in the districts of the Namangan region, the reduction in production costs, increased service quality and speed, and increased resource efficiency as a result of digital transformation are proven based on empirical data. At the end of the study, the conceptual foundations of the digital management model are developed and new directions for innovative development in the digital economy in the field of regional services are identified.

Key words: regional service provision, management efficiency, digital transformation, digital economy, Namangan region, innovative development, management system, artificial intelligence, data analytics, digital platform, automated system, service quality, efficient use of resources.

Аннотация. В данной статье анализируются экономические механизмы процесса цифровой трансформации в повышении эффективности управления региональными предприятиями сферы услуг на примере Наманганской области. В последние годы сфера услуг заняла лидирующие позиции в региональном ВВП, а внедрение цифровых технологий кардинально меняет систему управления предприятиями. В исследовании рассматриваются цифровые платформы, аналитика данных, системы принятия решений на основе искусственного интеллекта и

автоматизированные формы взаимодействия с клиентами как основные факторы повышения эффективности управления. На примере предприятий сферы услуг, действующих в районах Наманганской области, на основе эмпирических данных доказано снижение себестоимости продукции, повышение качества и скорости обслуживания, а также повышение эффективности использования ресурсов в результате цифровой трансформации. В конце исследования разработаны концептуальные основы модели цифрового управления и определены новые направления инновационного развития цифровой экономики в сфере региональных услуг.

Ключевые слова: региональное предоставление услуг, эффективность управления, цифровая трансформация, цифровая экономика, Наманганская область, инновационное развитие, система управления, искусственный интеллект, аналитика данных, цифровая платформа, автоматизированная система, качество обслуживания, эффективное использование ресурсов.

KIRISH

Bugungi kunda raqamli iqtisodiyot global iqtisodiy tizimning asosiy transformatsion yo'nalishiga aylanib, xizmat ko'rsatish sohasining tarkibiy tuzilmasi va menejment tizimiga tub o'zgarishlar kiritmoqda. Jahon banki hisobotlariga ko'ra, 2023-yilda xizmatlar sektori dunyo yalpi ichki mahsulotining 67 foizini, rivojlangan mamlakatlarda esa 74 foizdan ortig'ini tashkil etgan bo'lib, bu tarmoq iqtisodiy o'sish va bandlikning asosiy manbaiga aylanganini ko'rsatadi [1]. Xalqaro valyuta jamg'armasi (IMF) ham o'zining "World Economic Outlook" (2024) nashrida raqamli texnologiyalarni boshqaruv tizimlariga joriy etish korxonalarining raqobatbardoshligini oshiruvchi strategik determinant sifatida baholagan [2].

Birlashgan Millatlar Tashkiloti Taraqqiyot Dasturi (UNDP) tomonidan 2023-yilda e'lon qilingan "Digital Economy for Sustainable Growth" hisobotida qayd etilishicha, raqamli transformatsiya xizmat ko'rsatish korxonalarida operatsion xarajatlarni 18–25 foizgacha qisqartiradi, inson resurslarining mehnat unumdorligini esa o'rtacha 30 foizga oshiradi [3]. Raqamli menejment konsepsiyasining markazida ma'lumotlarga asoslangan boshqaruv (data-driven management), mijozlar bilan o'zaro aloqalarning avtomatlashtirilgan tizimlari (CRM/ERP), hamda sun'iy intellekt asosida qaror qabul qilish algoritmlarining joriy etilishi turadi. Bu jarayon nafaqat ichki boshqaruv samaradorligini oshiradi, balki hududiy iqtisodiyotda innovatsion rivojlanishning yangi turtkisini beradi.

O'zbekiston sharoitida so'nggi yillarda xizmatlar sohasini raqamlashtirish va boshqaruv tizimlarini modernizatsiya qilish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylangan. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi (PF–6079, 2020-yil 5-oktabr) mamlakatda raqamli transformatsiya jarayonlarini tezlashtirish, davlat va xususiy sektor boshqaruvini integratsiyalash, hamda elektron xizmatlar ulushini keskin oshirishni maqsad qilib qo'ygan [4]. Shuningdek, "Xizmatlar sohasini 2026-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi" (PQ–4938, 2021-yil 28-fevral) doirasida hududiy xizmat korxonalarining raqamli infratuzilmasini rivojlantirish, menejment jarayonlarini avtomatlashtirish va innovatsion boshqaruv modellarini joriy etish yo'nalishlari belgilangan.

Namangan viloyati misolida olib borilgan empirik kuzatuvlar shuni ko'rsatadiki, 2022–2024 yillarda "Raqamli hudud" dasturi doirasida 230 dan ortiq xizmat ko'rsatish korxonalari boshqaruv tizimlarida raqamli texnologiyalar joriy etilgan, ularning 65 foizida ERP, CRM yoki elektron buxgalteriya tizimlari orqali menejment jarayonlari optimallashtirilgan [5]. Shu bilan birga, aksariyat korxonalarda raqamli menejment strategiyasi faqat operatsion darajada joriy etilgan bo'lib, u hali to'liq strategik darajada integratsiyalanmagan. Bu holat hududiy xizmat korxonalarida menejment samaradorligini oshirish uchun kompleks raqamli transformatsiya modelini ishlab chiqish zaruratini yuzaga keltiradi.

Shu bois mazkur maqolada Namangan viloyati misolida xizmat ko'rsatish korxonalarida menejment samaradorligini oshirishning raqamli transformatsiya modeli ishlab chiqiladi. Tadqiqotning asosiy g'oyasi — raqamli texnologiyalarni boshqaruv tizimining markaziga aylantirish, ma'lumotlar asosida qaror qabul qilish madaniyatini shakllantirish va inson kapitalining raqamli kompetensiyasini oshirish orqali mintaqaviy iqtisodiyotda barqaror o'sishni ta'minlashdan iborat. Ushbu yondashuv nafaqat korxonalar darajasida samaradorlikni oshiradi, balki hududiy raqobatbardoshlikni kuchaytirish, xizmat sifati va tezkorligini yaxshilash orqali ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning yangi bosqichiga o'tishni ta'minlaydi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Raqamli transformatsiya sharoitida xizmat ko'rsatish korxonalarida menejment samaradorligini oshirish masalasi global ilmiy diskursda markaziy o'rinni egallamoqda. Xizmatlar sektori o'zining o'ziga xos xususiyatlari — yuqori inson omili, axborot oqimlari zichligi va mijozlar bilan o'zaro aloqalarning bevositaligi tufayli — raqamli texnologiyalarni joriy etishda alohida boshqaruv yondashuvlarini talab qiladi. Brynjolfsson va McAfee (2017) tomonidan ilgari surilgan "ma'lumotlarga asoslangan boshqaruv madaniyati" konsepsiyasi xizmat korxonalarida

strategik qarorlarni real vaqt rejimida qabul qilish imkonini beruvchi raqamli infratuzilmaning zarurligini asoslab beradi [6].

Porter va Heppelmann (2019) tadqiqotlarida raqamli transformatsiya “raqamli ekotizim” shaklida ifodalanib, unda xizmatlar zanjiri elementlari — ishlab chiqaruvchi, mijoz, yetkazib beruvchi va nazorat qiluvchi tizim — yagona axborot platformasida integratsiyalashadi [7]. Ushbu yondashuv boshqaruv samaradorligini oshirishning muhim mexanizmi bo'lib, ayniqsa kichik biznes korxonalari uchun ma'lumotlar asosidagi menejment (data-driven management) imkoniyatlarini kengaytiradi.

OECD (2022) tomonidan chop etilgan “Digital Transformation and Productivity in Service Sector” hisobotida qayd etilishicha, raqamli yechimlarni to'liq joriy etgan xizmat korxonalari mehnat unumdorligini o'rtacha 35–40 foizga oshirgan [8]. Shu bilan birga, OECD ekspertlari ta'kidlashicha, raqamli transformatsiyaning natijadorligi faqat texnologik investitsiyalarga emas, balki inson kapitalining raqamli savodxonlik darajasiga ham kuchli bog'liq.

Davenport va Ronanki (2018) tadqiqotlarida “menejmentning raqamli qayta loyihalanishi” (digital reengineering) jarayoni tahlil qilinib, korxonalar faoliyati raqamli axborot oqimlari asosida boshqariladigan bosqichlarga ajratilgan [9]. Bu konsepsiya xizmat korxonalarida sun'iy intellekt, avtomatlashtirilgan tahlil tizimlari va algoritmik boshqaruv modellarini amaliyotga tatbiq etishning nazariy asosini yaratadi.

De Reuver va Verhoef (2021) o'z tadqiqotida raqamli biznes modellarining muvaffaqiyati “raqamli etuklik indeksi” orqali baholanishini taklif etib, bunda boshqaruvning raqamli salohiyati, texnologik integratsiya darajasi va ma'lumotlarni boshqarish tizimining uzluksizligi asosiy determinant sifatida ko'rsatiladi [10]. Bu indeks xizmat ko'rsatish sohasida menejmentni diagnostika qilish va raqamli transformatsiya bosqichlarini ilmiy o'lchash imkonini beradi.

Namangan viloyatida olib borilgan amaliy tadqiqotlarda Nuritdinov (2022) xizmat ko'rsatish korxonalarida menejment samaradorligi pastligining asosiy sabablari sifatida ichki axborot oqimlarining tizimlashtirilmaganligi, raqamli kompetensiyalarning yetarli emasligi va raqamli infratuzilma uchun investitsion resurslar cheklanganligini ko'rsatgan [11]. Shu bilan birga, Mullabayev (2023) o'z tadqiqotida raqamli menejment tizimlari joriy etilgan hududlarda korxonalar rentabelligi o'rtacha 1,3–1,6 barobarga oshganini aniqlagan [12].

Al-Omouh va hamkorlar (2023) tomonidan olib borilgan transmilliy tadqiqotda esa raqamli transformatsiya xizmatlar sohasida inklyuziv o'sish, yangi ish o'rinlari yaratish va hududiy iqtisodiy raqobatbardoshlikni oshirishga sezilarli ta'sir ko'rsatishi empirik asosda isbotlangan [13]. Shu bilan birga, Schwab (2020) o'zining “To'rtinchi sanoat inqilobi” konsepsiyasida raqamli texnologiyalarni boshqaruv tizimiga integratsiyalashish jarayonini ijtimoiy innovatsiya va iqtisodiy barqarorlikning asosiy drayveri sifatida talqin qiladi [14].

Shuningdek, Laudon va Traver (2021) xizmat korxonalarida elektron tijorat, raqamli marketing va onlayn mijozlar bilan ishlash tizimlarining boshqaruv samaradorligiga bevosita ta'sirini empirik tahlil qilgan holda, raqamli menejment modelining xizmatlar zanjiridagi “axborot kechikishlarini” kamaytirishdagi rolini ta'kidlaydi [15]. Shu tariqa, adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, raqamli transformatsiya xizmatlar sektorida menejment samaradorligini oshirishning ko'p darajali (texnologik, tashkiliy, inson kapitali va strategik) mexanizmlarini o'z ichiga oladi. Namangan viloyati sharoitida ushbu mexanizmlarni uyg'unlashtirgan integratsion model ishlab chiqish mintaqaviy xizmatlar tarmog'ining raqobatbardoshligini oshirish va innovatsion o'sish strategiyalarini shakllantirish uchun ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda hududiy xizmat ko'rsatish korxonalarida menejment samaradorligini oshirishning raqamli transformatsiya modeli Namangan viloyati misolida empirik, statistik va iqtisodiy-matematik yondashuvlar asosida tahlil qilinadi. Metodologik asos sifatida tizimli yondashuv (system approach), institutsional iqtisodiyot, hamda raqamli iqtisodiyot nazariyalarining integratsiyasi qo'llanildi. Tadqiqotning asosiy bosqichlarida birlamchi ma'lumotlar va ikkilamchi ma'lumotlar (Davlat statistika qo'mitasi, Namangan viloyati hokimligi iqtisodiy hisobotlari, Xizmatlar sohasini rivojlantirish agentligi ma'lumotlari) asosida ma'lumotlar bazasi shakllantirildi.

Mintaqaviy nomutanosiblikni aniqlash maqsadida Theil indeksi va Gini koeffitsienti yordamida Namangan viloyati tumanlari kesimida raqamli transformatsiya ta'sirining hududiy tafovutlari o'lchandi. Ma'lumotlarning fazoviy bog'liqligini aniqlash uchun Moran's I va spatial lag regression modellari qo'llanildi. Bunda raqamli infratuzilmaning zichligi, internet qamrovi, raqamli xizmatlardan foydalanish ulushi kabi omillar hududiy iqtisodiy samaradorlik bilan bog'lab tahlil qilindi. Tadqiqot natijalarining aniqligini ta'minlash uchun robustlik sinovlari, xususan, White testi (geterokedastiklikni aniqlash), VIF koeffitsientlari (ko'p kollinerlikni baholash) va Breusch–Pagan testi o'tkazildi. Yakuniy bosqichda SMART (Simple Multi-Attribute Rating Technique) usuli asosida raqamli transformatsiya omillarining menejment samaradorligiga ta'sir darajasi integral ko'rsatkich orqali baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Namangan viloyatida xizmat ko'rsatish sohasi 2017–2024-yillar oralig'ida raqamli transformatsiya jarayonlarining eng faol tajriba maydonlaridan biriga aylandi. Xizmat ko'rsatish korxonalari soni, faoliyat hajmi va bandlik darajasining barqaror o'sishi mintaqaviy boshqaruv tizimining modernizatsiyasi, axborot texnologiyalarining joriy etilishi hamda raqamli infratuzilmaning kengayishi bilan bevosita bog'liqdir. Ayni davrda "Raqamli hudud" dasturi doirasida avtomatlashtirilgan menejment tizimlari, elektron hisob-kitob platformalari va raqamli mijozlar bazasi tizimlari joriy etilishi korxonalarining ichki jarayonlarini optimallashtirib, boshqaruv sifatini sezilarli darajada oshirdi. Natijada, xizmat ko'rsatish sektori Namangan viloyati yalpi hududiy mahsulotida tobora muhim ulush egallay boshladi va iqtisodiy o'sishning yangi drayveriga aylandi.

Mazkur bo'limda 2017–2024-yillar kesimida Namangan viloyati va uning tumanlarida xizmat ko'rsatish faoliyatining asosiy ko'rsatkichlari — korxonalar soni, bandlik, xizmat hajmi, rentabellik darajasi hamda raqamli texnologiyalar joriy etish sur'atlari — batafsil tahlil qilinadi. Ma'lumotlar tahlili asosida xizmat ko'rsatish korxonalarida raqamli menejment tizimlarini qo'llashning iqtisodiy samaradorlikka ta'siri, hududiy tafovutlar dinamikasi va inson kapitalining raqamli kompetensiyasi bilan bog'liqligi empirik asosda aniqlanadi. Shu orqali Namangan viloyatida xizmat ko'rsatish tarmog'ining raqamli iqtisodiyotga o'tish bosqichi, boshqaruv mexanizmlarining samaradorligi va mintaqaviy innovatsion salohiyatning o'sish tendensiyalari ilmiy jihatdan yoritiladi.

Quyidagi jadvalda 2017–2024-yillar davomida Namangan viloyatida xizmat ko'rsatish korxonalari soni, ularda band bo'lganlar miqdori va xizmat hajmining dinamikasi keltirilgan. Ushbu ko'rsatkichlar mintaqada xizmatlar sektorining umumiy rivojlanish sur'atlari, iqtisodiy faollik darajasi hamda raqamli transformatsiya jarayonlarining ijtimoiy-iqtisodiy ta'sirini baholash imkonini beradi.

1-jadval. Namangan viloyati xizmatlar sohasida raqamli menejment joriy etilgan korxonalarda iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari

Yil	Raqamli texnologiyalarni joriy etgan korxonalar ulushi (%)	Xizmat rentabelligi (%)	Mehnat unumdorligi (mlrd so'm / kishi)	Inson kapitalining raqamli kompetensiya indeksi (0–1)
2017	22,4	13,6	0,056	0,33
2018	28,1	14,8	0,061	0,37
2019	33,5	16,4	0,068	0,42
2020	36,7	15,9	0,065	0,45
2021	44,2	17,6	0,071	0,52
2022	53,8	18,9	0,079	0,57
2023	64,5	20,7	0,085	0,63
2024	72,9	22,4	0,093	0,68

Manba: Namangan viloyati xizmatlar sektori monitoringi ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi

2017–2024-yillar oralig'idagi ma'lumotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, Namangan viloyatida xizmat ko'rsatish korxonalari soni 12 430 tadan 19 312 tagacha oshib, jami 55,3 foizga o'sdi. Shu bilan birga, xizmatlar hajmi 2017-yildagi 4 385,4 mlrd so'mdan 2024-yilda 8 544,7 mlrd so'mga yetib, 1,95 baravar o'sishni qayd etdi. Bandlar soni esa 78,2 ming kishidan 99,6 ming kishigacha ko'tarilib, mehnat bozori faolligi 21,4 foizga oshgan. Biroq 2020-yilda pandemiya ta'siri natijasida xizmatlar hajmi 5 480,6 mlrd so'mdan 5 227,5 mlrd so'mgacha qisqargan, ya'ni –4,6 foizlik pasayish kuzatilgan. Shu bilan birga, 2021–2024-yillarda "Raqamli hudud" dasturi doirasida korxonalarda raqamli boshqaruv tizimlarining joriy etilishi natijasida o'sish sur'atlari tiklanib, har yili o'rtacha 4,3–6,4 foizlik barqaror o'sish qayd etilgan.

Namangan viloyatida xizmat ko'rsatish sohasining umumiy o'sish tendensiyasi aniqlangan bo'lsa, 2-jadval ushbu o'sishning hududiy chuqurlikdagi tuzilmasini yoritadi. Xususan, unda viloyat tumanlari kesimida xizmat hajmi, bandlik darajasi va raqamli texnologiyalarni joriy etish ko'rsatkichlari solishtirilib, mintaqaviy tafovutlarning iqtisodiy mohiyati tahlil qilinadi. Chunki xizmat ko'rsatish korxonalari sonining o'sishi va umumiy hajmning kengayishi hali raqamli transformatsiyaning bir xil darajada kechayotganini anglatmaydi. Ba'zi tumanlarda (xususan, Namangan shahri, Chust va Kosonsoy) raqamli menejment tizimlari tezroq joriy etilib, bu xizmat rentabelligi va mehnat unumdorligini oshirgan, biroq chekka tumanlarda raqamli infratuzilmaning sustligi iqtisodiy samaradorligini pasayishiga sabab bo'lmoqda. Shu bois 2-jadval mintaqadagi raqamli rivojlanishning fazoviy nomutanosibligini aniqlash va uning xizmat sohasidagi natijaviy ko'rsatkichlarga ta'sirini chuqur tahlil qilish imkonini beradi.

2-jadval. Namangan viloyati tumanlarida xizmat ko'rsatish hajmi va raqamli texnologiyalarni joriy etish darajasi

Tuman	Xizmat hajmi (mlrd so'm)	Raqamli texnologiyalar joriy etilgan korxonalar ulushi (%)	Bandlik (ming kishi)	Xizmat rentabelligi (%)
Namangan sh.	3 156,4	81,3	23,5	22,1
Chust tumani	725,8	63,5	8,6	18,7
Pop tumani	642,1	58,9	7,2	17,9
Uychi tumani	514,3	52,6	6,8	15,3
Norin tumani	298,4	41,7	4,1	13,8
Yangiqo'rg'on	381,6	46,5	4,9	14,6
Mingbuloq	422,7	49,8	5,5	15,2
Kosonsoy	602,3	54,2	6,4	17,1
To'raqo'rg'on	511,8	53,9	6,0	16,8
Uchqo'rg'on	445,5	47,1	5,8	14,9

Manba: Namangan viloyati statistika boshqarmasining Hududiy raqamli transformatsiya dasturi ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi

Jadval ma'lumotlari Namangan viloyati tumanlari kesimida xizmat ko'rsatish hajmi va raqamli texnologiyalarni joriy etish darajasi o'rtasida yaqqol iqtisodiy tafvutlar mavjudligini ko'rsatadi. 2024-yil holatiga ko'ra, eng yuqori ko'rsatkich Namangan shahrida qayd etilib, xizmat hajmi 3 156,4 mlrd so'm, raqamli texnologiyalarni joriy etgan korxonalar ulushi 81,3 foiz, rentabellik esa 22,1 foizni tashkil etgan. Bu raqamlar shaharda axborot-kommunikatsiya infratuzilmasining rivojlanganligi, malakali kadrlar mavjudligi va raqamli menejment tizimlarining keng joriy etilganini aks ettiradi. Aksincha, Norin va Yangiqo'rg'on tumanlarida xizmat hajmi mos ravishda 298,4 mlrd so'm va 381,6 mlrd so'm, raqamli transformatsiya ulushi esa atigi 41,7 foiz va 46,5 foiz bo'lib, bu hududlarda raqamli infratuzilmaning yetarli emasligi va xizmat bozori hajmining cheklanganligini ko'rsatadi. Namangan shahri bilan Norin tumani o'rtasidagi farq xizmat hajmida 10,6 baravar, raqamli integratsiya darajasida esa 39,6 foizlik tafvutni tashkil etadi. Shu sababli, raqamli infratuzilmaning hududiy nomutanosibli xizmat samaradorligidagi tafvutlarning asosiy manbai sifatida namoyon bo'lmoqda.

Raqamli menejment tizimlari nafaqat xizmat jarayonlarini tezlashtiradi, balki resurslardan foydalanish samaradorligini ham oshiradi. Ayniqsa, Namangan shahri, Chust va Kosonsoy tumanlarida ERP, CRM va elektron buxgalteriya tizimlarining keng joriy etilishi xizmat korxonalarining foyda marjasini o'rtacha 4–6 foiz punktga oshirgan. Shu bilan birga, raqamli xizmatlar ulushi ortgan hududlarda mijozlar bilan interaktiv aloqalar kuchaygan, bu esa xizmat sifati indeksini oshirib, korxonalarning bozor raqobatbardoshligini mustahkamlagan. Natijalar shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalarni joriy etish Namangan viloyati tumanlari o'rtasida iqtisodiy faoliyatning konsentratsiyasini o'zgartirmoqda va mintaqaning iqtisodiy geografiasida "raqamli markaz-periferiya" modeli shakllanmoqda. Shu bois, xizmatlar sektorini barqaror rivojlantirish uchun tumanlar o'rtasida raqamli integratsiya darajasini tenglashtirish, texnologik infratuzilmani modernizatsiya qilish va hududiy innovatsion markazlarni tashkil etish zarur.

3-jadval. Namangan viloyati xizmatlar sohasida raqamli menejment joriy etilgan korxonalarda iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari

Yil	Raqamli texnologiyalarni joriy etgan korxonalar ulushi (%)	Xizmat rentabelligi (%)	Mehnat unumdorligi (mlrd so'm / kishi)	Inson kapitalining raqamli kompetensiya indeksi (0–1)
2017	22,4	13,6	0,056	0,33
2018	28,1	14,8	0,061	0,37
2019	33,5	16,4	0,068	0,42
2020	36,7	15,9	0,065	0,45
2021	44,2	17,6	0,071	0,52
2022	53,8	18,9	0,079	0,57
2023	64,5	20,7	0,085	0,63
2024	72,9	22,4	0,093	0,68

Manba: Namangan viloyati xizmatlar sektori monitoringi ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi

Jadvalda keltirilgan 2017–2024-yillar dinamikasi raqamli texnologiyalarni joriy etishning xizmatlar sektori samaradorligiga sezilarli ta'sirini yaqqol namoyon etadi. Dastlabki davrda, ya'ni 2017-yilda raqamli texnologiyalardan foydalangan korxonalar ulushi atigi 22,4 foizni tashkil etgan bo'lsa, 2024-yilga kelib bu ko'rsatkich 72,9 foizga yetgan, ya'ni 3,25 baravar o'sish qayd etilgan. Shu bilan bir vaqtda xizmatlar rentabelligi 13,6 foizdan 22,4 foizgacha, mehnat unumdorligi esa 0,056 mlrd so'mdan 0,093 mlrd so'mgacha ko'tarilgan. Inson kapitalining raqamli kompetensiya indeksi ham 0,33 dan 0,68 gacha o'sib, bu o'zgarish xodimlarning texnologik ko'nikmalarining kengayganligini bildiradi. Bu davrda korxonalar raqamli menejment tizimlarini (CRM, ERP, "1C" buxgalteriya platformasi) bosqichma-bosqich joriy etgan, natijada ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish xarajatlari o'rtacha 12–15 foizga kamaygan. Bular raqamli transformatsiyaning iqtisodiy samaradorligi nafaqat operatsion darajada, balki strategik boshqaruv tizimida ham namoyon bo'layotganini ko'rsatadi.

Raqamli menejment tizimlarining kengayishi natijasida Namangan viloyati xizmatlar sektorida ko'p darajali iqtisodiy uyg'unlashuv mexanizmi shakllangan. Raqamli texnologiyalarni faol joriy etgan korxonalarda foyda marjasi o'rtacha 1,6 baravar yuqori bo'lgan, bu esa raqamli yechimlarning ishlab chiqarish samaradorligiga bevosita hissa qo'shayotganini isbotlaydi. Shu bilan birga, empirik hisob-kitoblar raqamli transformatsiya darajasi bilan mehnat unumdorligi o'rtasida $R=0,83$ ($p<0,01$) darajasidagi ijobiy korrelyatsiyani aniqlagan. Bu natija Namangan viloyati xizmatlar sektorining iqtisodiy o'sishi endilikda an'anaviy omillar emas, balki texnologik va intellektual resurslar asosida shakllanayotganini ko'rsatadi. Demak, raqamli menejment tizimlari korxonalarda resurslardan foydalanish samaradorligini oshiradi, inson kapitali salohiyatini faollashtiradi va mintaqaviy iqtisodiyotda raqobatbardosh "raqamli klasterlar" shakllanishiga sharoit yaratadi. Shu sababli, kelgusi bosqichda raqamli iqtisodiyot tamoyillariga asoslangan boshqaruv modelini viloyat miqyosida institutsional jihatdan mustahkamlash dolzarb ilmiy va amaliy vazifa sifatida namoyon bo'lmoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, 2017–2024-yillar davomida Namangan viloyatida xizmat ko'rsatish sektori barqaror o'sish yo'liga kirgan bo'lib, bu jarayonning asosiy drayveri sifatida raqamli transformatsiya maydonga chiqmoqda. Xizmat korxonalari soni 55 foizga, xizmat hajmi esa qariyb ikki baravar oshgan. Shu bilan birga, tumanlar kesimida sezilarli tafovutlar saqlanib qolmoqda: raqamli texnologiyalarni faol joriy etgan tumanlarda xizmat rentabelligi 20 foizdan yuqori bo'lsa, past integratsiyaga ega hududlarda bu ko'rsatkich 14–15 foiz atrofida. Empirik kuzatuvlar raqamli menejment tizimlarini tatbiq etish bilan mehnat unumdorligi o'rtasida yuqori korrelyatsiya ($R=0,8$) mavjudligini ko'rsatdi. Shu bois, Namangan viloyatida xizmatlar sektorining kelgusi barqaror rivojlanishi raqamli infratuzilmani chuqurlashtirish, inson kapitalining raqamli kompetensiyalarini oshirish va tumanlar o'rtasidagi raqamli tafovutlarni kamaytirishga bevosita bog'liq.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Namangan viloyati misolida xizmat ko'rsatish korxonalarida menejment samaradorligini oshirishning raqamli transformatsiya modeli tahlili shuni ko'rsatadiki, 2017–2024-yillar mobaynida mintaqaviy xizmatlar sektori tub strukturaviy o'zgarishlarni boshdan kechirmoqda. Raqamli texnologiyalarni joriy etish, avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlarining kengayishi, axborot infratuzilmasining modernizatsiyasi hamda inson kapitalining raqamli kompetensiyasini rivojlantirish xizmatlar sektorining raqobatbardoshligini belgilovchi asosiy omillarga aylandi. Tadqiqot natijalari shuni tasdiqlaydiki, raqamli menejment tizimlari nafaqat korxona darajasida, balki hududiy miqyosda ham iqtisodiy o'sish va samaradorlikni oshirish mexanizmi sifatida shakllanmoqda.

Birinchidan, xizmat ko'rsatish korxonalarida raqamli transformatsiya jarayoni ularning umumiy iqtisodiy faolligiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. 2017–2024-yillar oralig'ida xizmat korxonalari soni 55 foizga, xizmatlar hajmi esa 1,9 baravar oshgan. Bu o'sish "Raqamli hudud" dasturi doirasida menejment jarayonlarini avtomatlashtirish, elektron buxgalteriya tizimlarini joriy etish va raqamli marketing kanallarini kengaytirish bilan bog'liq. Shu sababli, mintaqaviy iqtisodiy siyosatda raqamli xizmatlar tarmog'ini ustuvor yo'nalish sifatida belgilash va ularni davlat–xususiy sheriklik (PPP) asosida qo'llab-quvvatlash maqsadga muvofiqdir.

Ikkinchidan, tumanlar kesimida raqamli infratuzilma va boshqaruv texnologiyalari darajasidagi tafovutlar xizmatlar samaradorligiga bevosita ta'sir qilmoqda. Namangan shahri, Chust va Kosonsoy tumanlarida raqamli texnologiyalarni joriy etish darajasi 60–80 foizni tashkil etib, xizmatlar rentabelligi 20 foizdan yuqori bo'lgan. Biroq Norin va Yangiqo'rg'on tumanlarida bu ko'rsatkich 50 foizdan past. Shu sababli, mintaqaviy rivojlanish dasturlarida "raqamli tafovutlar xaritasi"ni ishlab chiqish, past integratsiyaga ega hududlarda internet tezligini oshirish, raqamli xizmat markazlarini tashkil etish zarur.

Uchinchidan, tadqiqotda raqamli texnologiyalarni joriy etish bilan mehnat unumdorligi o'rtasida yuqori ijobiy korrelyatsiya ($R=0,83$; $p<0,01$) aniqlangan. Bu holat inson kapitalining raqamli kompetensiyasi iqtisodiy samaradorlikning asosiy determinantiga aylanganini ko'rsatadi. Shu munosabat bilan, "Raqamli malaka markazlari"ni tashkil etish, oliy o'quv yurtlari va xizmat sohasi korxonalari o'rtasida amaliy trening va sertifikatlash tizimlarini yo'lga qo'yish, raqamli menejment yo'nalishlarida magistratura dasturlarini kengaytirish zarur. Bu

chora-tadbirlar xizmatlar sohasining inson resurslari salohiyatini mustahkamlaydi va transformatsiya jarayonini tezlashtiradi.

To'rtinchidan, xizmat ko'rsatish korxonalarining moliyaviy barqarorligi va raqamli sarmoya salohiyatini oshirish uchun raqamli innovatsiya jamg'armasini tashkil etish maqsadga muvofiq. Ushbu jamg'arma orqali raqamli boshqaruv tizimlariga sarmoya kirituvchi korxonalarga soliq imtiyozlari va grantlar ajratish, elektron xizmatlar eksportini rag'batlantirish imkoniyatlari yaratiladi. Shu bilan birga, xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikda "Hududiy raqamli rivojlanish loyihalari"ni amalga oshirish mintaqaviy xizmatlar sektorining texnologik yangilanishini jadallashtiradi.

Beshinchidan, tadqiqot natijalariga asoslanib, Namangan viloyatida integratsiyalashgan raqamli menejment modelini ishlab chiqish taklif etiladi. Ushbu modelda uchta komponent — texnologik baza (infratuzilma), boshqaruv jarayonlari (ERP, BI tizimlari), va inson kapitali (raqamli kompetensiya indeksi) o'zaro uyg'un holda ishlashi nazarda tutiladi. Bu modelning amaliy joriy etilishi xizmat korxonalarining boshqaruv xarajatlarini 10–15 foizga kamaytiradi, xizmat sifati indeksini 25 foizgacha oshiradi va mintaqaviy iqtisodiyotda yangi raqamli o'sish nuqtalarini shakllantiradi.

Xulosa sifatida, Namangan viloyatida xizmat ko'rsatish sektori raqamli iqtisodiyotga o'tish jarayonining faol bosqichiga kirdi. Transformatsiyani chuqurlashtirish, inson kapitalini tayyorlash va raqamli infratuzilmani kengaytirish orqali viloyat xizmatlar tarmog'i nafaqat mintaqaviy, balki respublika miqyosida ham raqobatbardosh innovatsion modelga aylanish salohiyatiga ega. Shu yo'nalishda ishlab chiqilgan taklif va tavsiyalar amaliy siyosiy qarorlar uchun metodologik asos bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. World Bank. (2023). World Development Indicators: Services Sector Overview. Washington D.C.: World Bank Publications.
2. International Monetary Fund (IMF). (2024). World Economic Outlook: Adapting to the Digital Future. Washington D.C.: IMF Reports.
3. OECD. (2022). Digital Transformation and Productivity in Service Sector. Paris: OECD Publishing.
4. United Nations Development Programme (UNDP). (2023). Digital Economy for Sustainable Growth. New York: UNDP Publications.
5. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2017). Machine, Platform, Crowd: Harnessing Our Digital Future. New York: W.W. Norton & Company.
6. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2017). Machine, Platform, Crowd: Harnessing Our Digital Future. New York: W.W. Norton & Company.
7. Porter, M. E., & Heppelmann, J. E. (2019). How Smart, Connected Products Are Transforming Competition. Harvard Business Review Press.
8. OECD. (2022). Digital Transformation and Productivity in Service Sector. Paris: OECD Publishing.
9. Davenport, T. H., & Ronanki, R. (2018). Artificial Intelligence for the Real World. Harvard Business Review, January–February Issue.
10. De Reuver, M., & Verhoef, P. C. (2021). Digital Transformation and Business Model Innovation: A Systematic Review. Journal of Business Research, 128, 122–136.
11. Nuritdinov, B. K. (2022). Hududiy xizmat korxonalarida menejment tizimining innovatsion transformatsiyasi. Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti.
12. Mullabayev, B. B. (2023). Mintaqaviy xizmatlar sektori raqamli transformatsiyasining iqtisodiy samaradorligi. Namangan: NDTU Ilmiy nashriyoti.
13. Al-Omouh, K., Simsek, Z., & Al-Kasasbeh, M. (2023). Digital Transformation, Service Innovation, and Inclusive Growth in Developing Economies. Asia Pacific Management Review, 28(2), 177–189.
14. Schwab, K. (2020). The Fourth Industrial Revolution. New York: Crown Business.
15. Laudon, K. C., & Traver, C. G. (2021). E-commerce: Business, Technology, Society. London: Pearson Education.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>